

Vychodí mimo pondelku a piatku každý deň, vpredvečer dátumu o 6. hod.

Redakcia a administrácia:
Budapešť, VIII.,
Mária ul. č. 15.

Telefon: József 12-97.

SLOVENSKÝ DENNÍK

Predplatné:
na rok . K 20.—
na pol roka K 10.—
na štvrt roka K 5.—
na mesiac . K 1 75

Do Nemecka i
Srbska ročne
24 korún. Do
ostatného cu-
dozemskai do
Ameriky ročne
32 korún.

Ročník V. Číslo 166

BUDAPEŠŤ, v sobotu, 3. októbra 1914.

Jednotlivé čísla po 6 hal.

Armádny rozkaz arcikniežaťa Fridricha.

Viedeň, 30. sept. popoludní. Úradne oznamujú:

Hlavné veliteľstvo cis. a kráľ. armády vydalo tento rozkaz:

— *Položenie je pre nás a pre spojeneckú nemeckú armádu prajné. Ruská ofenzíva stojí pred pádom.* Spolu s nemeckými vojskami zas premôžeme a zničíme nepriateľa, ktorý pri Krasniku, Zamoszci, Vystruči a pri Tannenburgu utrpel ťažké porážky.

Hlavná válečná sila nemecká, ktorá operuje proti Francúzsku, nezastaviteľne vnikla hlboko na nepriateľské územie. *Nové veľké víťazstvo stojí tam na prahu.*

Na balkánskom bojišti bojujeme v nepriateľovej krajine.

Odpor Srbov začína slabnúť. Vnútna nespokojnosť, povstania, bieda a hlad hrozia nepriateľovi od chrbta.

Monarchia a spojenecká nemecká ríša jednotne a so silnou dôverou stoja jedna vedľa druhej, aby vojnu, zlobne nám nanútenú, do víťazného konca dobojovaly.

Toto je pravda o položení.

Má sa vyhlásiť všetkým oficierom, a mužstvu v jeho materinskej reči.

Arciknieža Fridrich v. r.
generál jazdy.

V Srbsku zdarne postupujeme.

Budapesti Tudostlő oznamuje: Naša ofenzíva v Srbsku zdarne postupuje. Pokus Srbov, aby ju novším vpádom cez Sávu zahatili, *skončilo sa s úplným ťaskom*, lebo cez Sávu prešli menšie srbské voje, ktoré boli podriadenejšej jakosti, naše v blízkosti ležiace pohraničné trupy *hneď vyhnaly z krajiný.*

O poslednom vpáde.

Srbov zpráva z Batajnice oznamuje, že Srbi posledne 29. sept. v noci o 1. hodine prešli na okolí Zemúna pri Surčine a pri Bezanje na sriemskú pôdu. Prešli cez Sávu len menšie voje. Hranicu tam bráni niekoľko regimentov landšturmy. Tieto nechali Srbov vojsk na niekoľko kilometrov, potom ich prevkypili a po krátkom boji, v ktorom Srbi utratili mnoho padlých, zahnali zas za Sávu. Zo Srbov sa veľmi mnohí utopili v Sáve.

Úradné zprávy s francúzskeho a s ruského bojišta.

Berlín, 30. septembra. Veľký generálny štáb oznamuje:

Na pravom krídle vo Francii bojujúcej armády sú bitky ešte nie riešené. Na bojovnej čiare medzi Oise a Maas je vo všeobecnosti ticho. Oproti pevnostiam okolo Maasu stojace vojsko odrazilo francúzske výpady z Verduna a z Toula.

Proti jednotlivým opevneniam mesta Antwerpen naša obliehajúca artiléria zahájila strelbu. Výpad belgických síl proti našej obkľúčujúcej čiare sme odrazili.

Na východe odrazili sme útoky, ktoré urobili Rusi cez riekú Njemen proti gubernii Suvalki.

Proti pevnosti Osoviec vstúpilo včera do boja naše ťažké delostrelectvo.

Všeobecný zdar nemeckej ofenzívy.

(Bud. Tud., 1. okt.) Dnes na poludnie došiel z Berlína tento telegram:

Nemecká ofenzíva na všetkých bojištiach zdarupne napreduje.

Francúzi ustupujú.

Berlín, 1. okt. (Wolff. agencia.) V Hornom Elsasku boly v posledných dňoch ostré srážky. V nedeľu francúzske voje cez Altkirchen a Altmünster uľahovali sa na juh. V pondelok ráno bitky na juhu staly sa ešte ostrejšími a Francúzi pred útokom nemeckých vojov ustúpili smerom k Belfortu. Aj na severe začaly ustupovať francúzske voje.

Boje vo Vogézoch.

Berlín, 1. okt. Vo Vogézoch sú veľké boje. Tu bojuje najlepšie vojsko francúzske: alpskí strelci, výtečne vycvičení a vystrojení, opatrení aj strojovými puškami a horskými delami, ktoré im nesú mulice. S týmto vojskom húževnate bojuje landšturma nemecká a v krvavých bojoch odráža všetky pokusy vpadnúť na nemecké územie.

Tu spomenieme, že dľa udania istého nášho aviatického dôstojníka z Nového Sadu pri nemeckej armáde účinkuje aj viac našich vojenských pilotov. Naše vojsko požičalo Nemcom 12 lietadiel, 4 dvojplôšné a 8 jednoplošných aeroplánov, ktoré často lietajú aj nad Parížom a hádžu na mesto bomby. Patričný oficier aj sám lietal nad Parížom a to viac krát v 3000 m. výške a hodil po každé 44 ručných bomb na mesto.

Aj to je zaujímavé, že Nemci nimi rozstrielanú a dobytú pevnosť luttychskú (Liège) znova vystavili, teraz už však pre seba. Pracovali i v noci pri svetle reflektorov a pevnosť už zase stojí pevná k službe nemeckej armády.

Nemci zničili brigádu Zuavov.

Berlín, 1. okt. „B. Z. am Mittag“ uverejňuje zôravu parížskeho dopisovateľa „Dail Mailu“: istý ranený znávký poddôstojník rozprával, že 20. sept. jedna z 8 tisíc mužov pozostávajúca brigáda Zuavov dostala sa do Nemeckého križného ohňa a vyjmúc asi 1000 ranených celá padla.

Paríž sa chystá na obliehanie.

Z Genfu oznamujú: Parížania teraz už majú za isté, že Nemci budú obliehať Paríž. Veliteľ hlavného mesta Francie, generál Gallieni, aby zastavil postup Nemcov, nariadil stavbu ešte jedného pásu rozličných opevnení, šiancov, valov a zákopov. Na stavbe pracuje vo dne v noci mnoho tisíc robotníkov a vojakov. Ale ani táto veľká pracovná sila nepostačí a teraz sa vojenský veliteľ háda z mestom, odkiaľ zaopatríť ešte potrebné sily a koľko sa im má platiť. To isté sa stalo aj r. 1870—71. Vtedy tiež sa maly nové opevnenia stavať, ale pre diferencie o mzdu stavba sa nepreviedla a Nemci ľahšie vydobyli Paríž nežby boli vtedy, keby sa bola bývala previedla projektovaná stavba nového kruhu opevnenia.

Balkánske štáty.

Grécko.

Athény, 1. okt. Ministerský predseda Venizelos povedal na sneme expozé a spomenul, že Grécko vyhlásilo svoju úplnú neutralitu, ale že pri tom nezamĺčalo svoju spojeneckú zaviazanosť voči Srbsku pod istými okolnosťami. Grécko vraj stane si verne na stranu Srbska, ale len vtedy, keď nastane casus foederis. Ináč Venizelos vyslovil nádej, že v spojeneckej dohode určená príčina k spolčeniu nenastane. Grécko vždy bolo za pokoj a na tom pracuje, aby požiar európskej války nezasiahol aj štáty balkánske.

Rumunsko.

Z Rumunska idú rozličné chýry o budúcom chovaní tohoto nášho susedného štátu. Je tam silná strana za vojnu, ale mnohí sú aj proti nej. V prvom rade sú to socialisti, ktorí mali v nedeľu veľké shromaždenie a na tomto ostro protestovali proti vojne a žiadali, aby Rumunsko do konca zachovalo najprísnejšiu neutralitu.

Turecko.

sa hýbe. Silno sa zbrojí a robí aj iné válečné prípravy proti Rusku. Anglická a francúzska vláda už vyzvaly francúzskych a anglických prislušnikov, ktorí žijú na tureckom území, aby za 10 dní opustili Turecko.

Bulharsko.

Sofia, 1. okt. (Stüdsl. Korr.) Polouúradná „Kambana“ píše: Proklamovaním svojej neutrality Bulharsko chcelo získať čas, aby v príhodnej chvíli obsadilo Macedóniu. Turecko už dávnejšie v zásade privolilo a teraz sme sa definitívne dohodli s ním. Zo sväzku bukareštskej smluvy posledne vystúpilo aj Rumunsko. Macedóniu bránia teraz už len Srbsko a Grécko. Ponevác my máme vlastne len srbskú Macedóniu pred očima, kde srbské panstvo už prestalo, len Grécko by ju mohlo brániť so zbraňou v ruke, jestli sa odváža zastáť sa ztrateného Srbska. Troj-spolek nám nebude robiť prekážky, lebo ten nás len posmeloval. Z trojdohody len Franca nemala príležitosti nám sľubovať. Rusko a Anglia už v manifestoch vyhlásily, že vedú vojnu za právo národnosti. Teda doťiaľ kým vojna trvá, cár a Angličania nemôže zrušiť svoj sľub. Preto musíme my ešte pred zakončením vojny dosiahnuť to Bulharsko, ktoré nám zabezpečené bolo v pokoji sanstefanskom. Neskôr by to už Rusko prekazilo.

Válečné chýry.

— Bud. Tud. oznamuje: „Veliteľ armády Auffenberg onemocnel. Tento chýr zaiste prijmu všade s úprimnou sústrasťou.“

— Od 1 októbra vychádza v Lvove už ruský úradný časopis pod názvom „Vojennoje Slovo“ (Válečné Slovo). Dľa zprávk ruských časopisov Breiter, poslanec viedeňského rajschrátu, zostal v Lvove, keď ho Rusi zaujali a teraz je tam veliteľom dobrovoľnej občianskej stráže.

— Ranených a chorých vojakov, jestli sa opatrujú u svojich rodín alebo vôbec v súkromných domoch treba oznámiť vo vojenskom oddelení magistrátu budapeštianskeho (starý mestský dom na Karlovej okružnej

